

Donderdag 12 december 2019 was het zo ver. We brengen als bestuur en leden van het Thematisch Netwerk Senioren een bezoek aan onze Tweede Kamerfractie naar aanleiding van Prinsjesdag en de daarop volgende begrotingsbehandelingen. Het organiseren van zo'n bezoek is altijd een hele opgave aangezien de hectiek van de dag en de daarbij behorende stemmingen een planning kunnen verstoren, hetgeen ook een keer gebeurde. Alom waardering voor de goede ontvangst (met koffie en cake) en voorbereiding (eerder verspreide nota) in het bijzonder aan Bente Becker en haar persoonlijk medewerker Ruben van Twillert!

Na afloop had iedereen het goede gevoel dat de boodschappen over en weer goed zijn doorgekomen.

Klaas Dijkhoff, fractievoorzitter

Klaas kreeg wat meer tijd dan gepland om zijn verhaal te doen c.q. de vele vragen te beantwoorden. Hij sprak zijn waardering uit voor het TN Senioren en de kennis die daar en bij veel senioren in het land, op vele terreinen aanwezig is. Daar kan en moet de partij gebruik van maken. Vragen waren er over de zichtbaarheid van de partij in de aanloop naar de verkiezingen; de herkenbaarheid van de partij; communicatie naar en met de leden.

Momenteel vragen grote onderwerpen als klimaat en milieu onze onmiddellijke aandacht, dossiers

waar VVD moeilijker op kan scoren. Als deze storm geluwd is, komen aldus Klaas 'onze' onderwerpen weer hoger op de agenda, waaronder 'senioren'. Dan kijken we meer naar de inkomenskant, de economische groei om onvermijdelijke verhoging van de lastendruk (met name voor senioren) te compenseren.

Vervolgens werden aan Klaas twee stukken aangeboden namens ons Netwerk. "Senioren, een (doel)groep om niet te veronachtzamen" en het pamflet over de pensioenen.

Hayke Veltman, cure

Hij werd kort na binnenkomst weggeroepen in verband met een stemming. De vragen die schriftelijk zijn ingediend zullen door hem worden beantwoorde.

Antoinette Laan, zorg

Zij kreeg o.a. vragen over waarom de partij niet meer stelling neemt tegenover drugsgebruik, gebruik lachgas en andere vormen van 'lifestyle' waardoor maatschappelijke - en zorgkosten stijgen. Antoinette: VVD wil strenger handhaven, maar eigen verantwoordelijkheid staat voorop (heel liberaal). 'Meer van de wortel, dan van de stok'. Zorg baart zorg: ziekenhuizen mogen maar 1% groeien terwijl behoefte aan zorg sneller stijgt.

Niet alle senioren willen langer thuis wonen. Antoinette: geld is het probleem niet, we kunnen de mensen niet krijgen. VVD wil daar meer in investeren, ook in hun kennis, wetenschappelijk onderzoek. 'Te lang thuis' maakt het probleem groter. Er is geld beschikbaar voor ontwikkelen van nieuwe vormen van woon-zorg. Er zijn volgens Antoinette 7 initiatieven ingediend dit jaar, echter maar 2 gerealiseerd. Moet volgend jaar beter. Als er vanuit het TN Senioren suggesties zijn voor het verbeteren van de zorg dan neemt zij daar graag kennis van.

Daniel Koerhuis: voldoende seniorenwoningen

Zijn pleidooi is niet alleen meer bouwen in het algemeen (ondanks stikstof en pfas). Maar vooral meer voor senioren. Naast de landelijke monitor voor studentenhuisvesting bepleit hij dan ook een landelijke monitor voor seniorenhuisvesting. Daar zijn we erg content mee.

Verschillende vormen en voorbeelden van empathisch wonen passeren te revue. Gemeenten moeten zich sterker opstellen richting corporaties: quota voor seniorenwoningen, afhankelijk van plaatselijke demografische ontwikkeling. Gemeenten bouwen nu te veel eengezinswoningen, vooral voor koopkrachtige burgers. Ouderen vertrekken niet uit hun (vaak relatief goedkopere) woning, ook al vanwege het niet aanwezig zijn van de gewenste seniorenwoningen.

We hebben een tekort aan álle soorten van woningen. Aan scheefwonen wordt wel wat gedaan (kan alleen in de huursector) maar corporaties werken onvoldoende mee en we kunnen er verder weinig aan doen. Ander speerpunt: flexwoningen¹, plan-onafhankelijk. Landelijke congressen Flexwonen. VVD wil de hypotheekvoorwaarden iets versoepelen (k.k. wel meefinancieren) maar krijgt daarvoor op dit moment nog te weinig steun.

Aukje de Vries: miljoenennota, financiën

Veel plannen zijn reeds uitgevoerd en ingezet op 3 miljard lastenverlichting. Energiekosten stijgen te snel, streven is deze met € 100 per huishouden te verlagen. Vergrijzing gaat veel geld kosten, willen we zorg op peil houden. Voor economische groei is een beter verdienmodel is nodig. Niet alleen voor bouwen-bouwen-bouwen en stikstofproblematiek. Er gaat meer geld naar de woningmarkt, de jeugdhulp, asiel – migratie en defensie. Groei is nodig om welvaartsniveau op peil te houden.

Bij de Belastingdienst moet nog veel gebeuren, cultuuromslag bij een hele grote uitvoeringsdienst. Mensen zijn nu te veel ondergeschikt aan Het Systeem. De dienst heeft tijd nodig om de cultuuromslag te kunnen maken.

Bart Smals (Nieuw Kamerlid) en Judith Tielen: onderwijs, arbeidsmarkt

Ouderen op de arbeidsmarkt hebben last van leeftijdsdiscriminatie: wetsontwerp aanhangig gemaakt. Reacties vanuit de deelnemers: Het zou verboden moeten worden te vragen naar leeftijd; ouderen verdringen de jongeren niet, kunnen daarentegen jongeren het best op weg helpen.

Leeftijd is ook: ervaring! Voor senioren is arbeidsparticipatie belangrijk, serieus nemen, niet afschepen als onbetaald vrijwilligerswerk/goedkope arbeidskracht. Al is het goed om ook na je pensionering actief te blijven als vrijwilliger vindt Judith! Meer flexibiliteit in arbeidscontracten maakt het gemakkelijker om elders 'in de keuken te kijken'. Nu is het vaak een belemmering dat er een nieuw arbeidscontract opgemaakt moet worden en PLB-uren, vakantie-uren en zo meer niet mee kunnen. Kamerleden vinden dat 'ervaring' zwaarder mag tellen. Met flexibel werken bevordert je goedkope arbeidskrachten.

Ockje Tellegen, zelfbeschikking m.n. voltooid leven

Commissie Schnabel is ingesteld over voltooid leven. D66, Pia Dijkstra, maakte initiatief wetsontwerp, maar eerst vindt er een dieper onderzoek plaats over wie tot de doelgroep behoort, Dit zal in januari gereed zijn en daarna ingediend worden. VVD volgt D66 op korte afstand, vindt dat er beter gewaakt moet worden voor misbruik. Meer aandacht in de artsopleiding, artsen zijn opgeleid om in te grijpen, niet op zorg te onthouden. Het voorstel is erop gericht dat als iemand zegt 'mijn leven is voltooid' hij of zij iemand kan verzoeken hem of haar bij te staan bij hulp tot zelfdoding. Voorstel van D66 is hiervoor een speciale groep mensen voor op te leiden. Hier zijn nog heel veel vragen over. Het levenstestament wordt ook gemist. Ook gaan mensen vaak te laat naar de huisarts om hier het gesprek

¹ Nota bene : op 18 januari organiseert TN VVD wonen een evenement in Zwolle over flexwonen. Daniel voert daar het woord, evenals wethouders en flexwoningfabrikanten. Aanmelden via MIJN VVD.nl. Locatie is Urbana Zwolle. Tijd : van 13.00 – 16.00 uur. Daarnaast organiseert VVD Flevoland op 14 februari in Lelystad, locatie Places to Work, een bijeenkomst over seniorenhuisvesting.

over aan te gaan. De NVVE heeft diverse model-beschikkingen voor. Dit gaat niet alleen over euthanasie, maar ook over wel of niet behandelen. En hoe je het gesprek hierover voert.²

Sven Koopmans *veiligheid*

Doordat de planning vanwege stemming enigszins veranderde kon Sven niet meer aanschuiven.

Tobias van Gent, *burgerschap, 75 jaar bevrijding, democratie*

Gloedvol betoog over het belang onze vrijheid te vieren in het bredere kader van democratische waarden. 2019 en 2020 zijn belangrijke herdenkingsjaren en er is veel aandacht voor het thema, ook meer aandacht voor de politionele acties. Onder andere de problemen van de Indische gemeenschap, het KNIL maar ook de Indische ambtenaren die bijvoorbeeld tijdens gevangenschap geen salaris hebben ontvangen. Het is goed dat hier collectieve erkenning voor komt. De backpay-regeling is nog een punt van zorg en aandacht.

Lokaal, maar ook binnen scholen is er veel aandacht voor de herdenkingen. Er wordt momenteel een film gemaakt over de 'slag om de Schelde'. Gememoreerd wordt het vaak grote gebrek aan historisch besef en de staatsrechtelijke verhoudingen. Dit leidt tot vervreemding tussen de samenleving en Den Haag. Het parlementaire stelsel zou meer aan bod moeten komen binnen scholen. En Eerste Kamer zou meer haar oorspronkelijke rol als 'chambre de reflection' moeten nemen. In het algemeen zou het wijs zijn om minder met de bril van nu naar het verleden te kijken.

Roald van der Linden, *pensioenen*

Roald heeft een uur uitgetrokken om met ons in gesprek te gaan, dit waarderen we zeer.

Duidelijkheid! Roald heeft er veel aan gedaan. Kortingen grotendeels van de baan. Toezichtkader moet worden vernieuwd. Pensioenakkoord: eerst rust en duidelijkheid. Voor de verkiezingen dient onze partij duidelijker zichtbaar te zijn, met name ten aanzien van dit dossier.

Ook Roald neemt ons eerder genoemde pamflet over de pensioenen in ontvangst.

Reactie: sense of urgency is nu veel hoger: beseft de VVD dat wel? Krijgen ABP en PFZW nog iets terug van het geld dat in jaren 80/90 is uitgenomen? Roald geeft aan dat het stelsel sinds de ingreep in de jaren '90 is veranderd. Daarvoor konden werkgevers zowel bijstorten als uitnemen binnen de garantie van 70% laatst verdiende loon. Maar de overheid heeft wel uitgenomen, maar nooit bijgestort. Verder: van eindloon naar middelloon (ca. 2000). In het verleden waren de reserves steeds toereikend, en stond de rente op wel 10%. Overigens zijn er ook premievrije jaren geweest, vergeet dit niet!

Reacties vanuit de zaal: maar nu niet bij ABP; nu kan ABP het geld weer goed gebruiken, dat zou de dekkingsgraad op slag verbeteren. Volgens Roald is dat maar ten deel zo.

Waarom liggen de rekenrentes elders in Europa veel hoger? Waarom moeten de klimaat- en milieuproblematiek met onze pensioengelden worden betaald? Waarom zijn pensioenfondsen allerlei beperkingen opgelegd w.b. hun beleggingsbeleid?

Er vindt nu allerlei (internationaal, wetenschappelijk) onderzoek plaats naar de renteproblematiek. De invloed van de ECB is maar heel beperkt. We komen van 6% naar 0% en daarvan is maar een klein deel aan de ECB toe te schrijven. Kijk naar Duitsland: daar is pensioen veel meer een 'verzekering'. Roald 'daar heerst grote armoede onder de ouderen'. Ons stelsel is een van de beste van de wereld. Het

² Nota bene : via internet veel informatie verkrijgbaar. O.a. via de 'doe het zelf notaris' een heel stappenplan.

klopt dat er in andere landen een andere rekenrente wordt gehanteerd, maar onze pensioenfondsen hoeven niet verplicht in staatsobligaties te beleggen. De rekenrente is nu 2,2% alleen de kortdurende rente ligt lager.

Kernvraag:

Wat belooft de VVD in het volgende verkiezingsprogramma ten aanzien van de pensioenen?

Als het aan Roald ligt: geen gouden bergen. Overigens stellen de leden het verkiezingsprogramma vast! De uitnamen van de jaren 80/90 vloeien niet terug. Uitwerking van het pensioenakkoord richting een verbeterd, liberaal stelsel met meer Keuzevrijheid. Meer invloed van de pensioendeelnemers op de fondsen en op het stelsel (1^e stap is meer duidelijkheid over het stelsel en het liberale gehalte mag wat hoger). Overheid zal meer garant staan. Ook betere controle door deelnemers, logische gedachte als zij meer invloed krijgen op het beleggingsbeleid. Rekenrente in het nieuwe stelsel minder van invloed. Belangrijk dat iedereen meer zicht krijgt op het eigen pensioen. Een aantal technische vragen zal Roald schriftelijk beantwoorden (is inmiddels gebeurd).

Betere communicatie: regelmatig berichten via onze Nieuwsflits. Ook in andere media. Geen luchtballonnen oplaten, maar reëel: wat is de werkelijke voortgang. Dat zegt Roald toe. En hij nodigt ons ook uit om hem voor bijeenkomsten, ook in de Provincie, te vragen.

Om 17.05 uur sloten we de bijeenkomst af met dank aan de fractie. Natuurlijk is het niet mogelijk om alles wat er gezegd is in dit verslag op te nemen. De discussie was open, soms op het scherpst van de snede, maar altijd met respect voor elkaars positie. De Kamerleden hebben toegezegd meer gebruik te zullen maken van onze Nieuwsflits om ontwikkelingen te melden. en/of vragen te beantwoorden. Ook verlenen ze wederom in 2020 weer hun medewerking aan door ons, soms samen met andere Thematisch Netwerken, georganiseerde themabijeenkomsten, ons jaarcongres, en de december bijeenkomst.

Nog een kleine selectie van foto's van de bijeenkomst:

Beste wensen!

Deze nieuwsflits is langer dan u gewend bent. Er is dan ook veel gebeurd. Hopelijk bent u allen de feestdagen goed doorgekomen. Vanuit het TN Senioren wensen Minie en ik u uiteraard alle goeds voor een gezond en gelukkig 2020. Dat het maar een jaar mag worden waarin we veel voor elkaar én ons netwerk kunnen betekenen. En dat de belangen van senioren dit jaar ook zichtbaar worden in ons verkiezingsprogramma voor 2021. Laten we daar samen aan werken. U kunt meedoen door uw reacties te geven, bijvoorbeeld op het lijstje punten dat door de VVD wordt gedeeld (zie hieronder). Met een hartelijke groet,

Minie en Franca

Nog meer in het nieuws

- Het Thematisch netwerk Gezondheids en Zorg organiseert voor haar netwerkleden op 23 januari van 18.00 – 20.30 uur (inloop om 17.30 uur) een seminar over de ontwikkeling van zorguitgaven. Locatie: Mauritskade Den Haag. Aanmelden via MIJN VVD
- Het Thematisch netwerk Wonen organiseert op 18 januari in Zwolle van 13.00 – 16.00 uur een evenement over Flexwonen. Daniel Koerhuis is aanwezig en daarnaast verschillende wethouders en flexwoningfabrikanten. Interactieve middag. Locatie: Urbana Zwolle. Aanmelden via MIJN VVD.
- https://embed.vpro.nl/popout/?id=POMS_AT_15810259&profile=vpro&paused=1&volume=0.5&muted=0&streaming=0

Duidelijke taal van tijdelijk burgemeester van Den Haag, Johan Remkes, op 5 januari in Buitenhof! Via de link kunt u de uitzending terugzien mocht u het hebben gemist.

Burgemeester Johan Remkes

De gemeente Den Haag stond tijdens de jaarwisseling niet alleen in de spotlight omdat het nationale afsteekmoment aan de Hofvijver was, er waren ook al de hele maand ongeregelde brandweer, omdat de vreugdevuren niet doorgingen. In de nieuwjaarsnacht rukte de brandweer ruim 600 keer uit en werd het hulpverleners moeilijk gemaakt hun werk te doen.

**HIERVOOR GAAN WIJ KNOKKEN
IN HET NIEUWE JAAR:**

- Zorgen dat boeren en bouwers weer verder kunnen
- Extra geld naar veiligheid en defensie
- Belasting voor middeninkomens omlaag
- Woningen bouwen voor starters en middeninkomens
- Altijd celstraf bij geweld tegen hulpverleners
- Uitstoot van CO2 omlaag brengen
- IS-terroristen laten berechten in de regio
- Advocaten en journalisten beter beschermen tegen bendes
- Mkb'ers steunen en de ruimte geven
- Homo's beschermen door gebedsgenezing te verbieden
- Terugkeerdeals voor migranten sluiten met veilige landen
- En dat wij geen domme fouten maken, zodat de aandacht naar deze onderwerpen kan gaan :)

**GOEDE VOORNEMENS
VAN DE VVD VOOR 2020**

Dit zijn de goede voornemens zoals gedeeld o.a. op de facebookpagina van de VVD. Wat vindt u daarvan? Hoe zou uw lijstje eruit zien? Vindt u dat onze belangen voldoende recht wordt gedaan?

Laat het ons weten!

Hopelijk hebt u deze eerste nieuwsflits van 2020 met plezier gelezen. Reageren kan via secretaris@seniorennetwerk.vvd.nl

Deze nieuwsflits is een uitgave van het thematisch netwerk senioren en is bedoeld voor de leden van het netwerk en andere belangstellenden. De nieuwsflits mag gedeeld worden op de site van het TN Senioren of met leden van de VVD, o.a. via de websites van de afdelingen van de VVD. Verdere publicatie of openbaar maken alleen met toestemming van de redactie.